قارئین سی گزارش اے کہ اس آن لائن اخبار دی ترسیل سوشل میڈیا تے کرُن

لے کے ناں میں سوہنڑے رب دا کراں کلام بیان (القرآن)

WEEKLY HINDKOWAN PESHAWAR

مدیر: محمد نعمان قیوم

پشور

بیورو چیف، اسلام آباد
محمد ضیاء الدین

ہفت روزہ

ہندکووان

گندھارا ہندکو بورڈ دے تحت چھپڑیں والا پہلا ہندکو ہفت روزہ اخبار

پاکستان دی ہند آریائی زباناں ہندکو، پنجابی، سرائیکی، گوجری، سندھی، پہاڑی تے دیگر زباناں دا اخبار

جلد: 7 | بدھ 23 اپریل 2025 | شمارہ: 354

hindkowanweekly@gmail.com

گندھارا دے تحت شائع 2 کتاباں وسے قومی ادبی ایوارڈ دا اعلان

اکادمی ادبیات پاکستان دی طرف سی ڈاکٹر خاور چوہدری دی کتاب ''بجھنا ڈیوا'' تے اختر نعیم دا سفرنامہ ''قسطنطنیہ، انگورا سمرنا'' انعامات وسے منتخب

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ پشاور دے تحت قائم گندھارا ہندکو اکیڈمی نے اک ہور اعزاز حاصل کرلتا۔ اکادمی ادبیات پاکستان دی طرف سی ممتاز اہل قلم دی ادبی خدمات دے اعتراف اچ کمال فن ایوارڈ 2023 وسے گندھارا ہندکو بورڈ دے تحت شائع 2 کتاباں نوں بی منتخب کرلتا گیا۔ اناں کتاباں اچ ڈاکٹر خاور چوہدری دے ہندکو شعری مجموعے ''بجھنا ڈیوا'' نوں سائیں احمد علی ایوارڈ تے محمد اختر نعیم دی ہندکو نثری کاوش ''قسطنطنیہ، انگورا سمرنا'' وسے خاطر غزنوی ایوارڈ دا اعلان کیتا گیا۔ یاد رہوے کہ گندھارا ہندکو بورڈ پشاور تے حکومت خیبر پختونخوا دے پبلک پرائیویٹ پارٹنر شپ دے تحت 2015 اچ قائم گندھارا ہندکو اکیڈمی گزشتہ 2 سال سی حکومت دی طرف سی فنڈز دی عدم دستیابی دے باعث مالی بحران دا شکار اے اس دے باوجود گندھارا ہندکو بورڈ پشاور نے اپڑی مدد آپ دے تحت اپڑے وسائل دے نال پراجیکٹ نوں جاری رکھا ہویا وے۔ جدکہ اس سی پہلے بی گندھارا ہندکو بورڈ دے تحت شائع شدہ کتاباں نوں مختلف علمی و ادبی تنظیماں دی طرف سی مختلف علمی و ادبی ایوارڈز تے اعزازات سی نوازا جا چکا وے۔

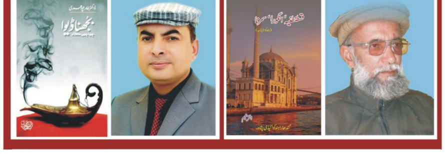

شہدائے قصہ خوانی دی یاد اچ دعائیہ تقریب

گندھارا ہندکو بورڈ دے تحت منعقدہ تقریب اچ شرکاء نے یادگار شہداء تے پھُل چڑھائے، 23 اپریل 1930 دے شہداء نوں خراج عقیدت پیش کیتا، سانحہ قصہ خوانی دی تاریخی اہمیت نوں اُجاگر کیتا جاوے، شرافت علی مبارک، ضیاء الحق سرحدی

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ پشاور دے زیر اہتمام ہر سال دی طراں اس سال بی 23 اپریل 1930ء دے شہداء دی یاد اچ قصہ خوانی بزار اچ دعائیہ تقریب دا اہتمام کیتا گیا، تقریب اچ گندھارا ہندکو بورڈ پشاور دے ایگزیکٹیو ممبران احمد ندیم اعوان، شرافت علی مبارک، ضیاء الحق سرحدی، وسیم شاہد، ڈاکٹر خادم ابراہیم تے صدر قصہ خوانی بزار حاجی عبدالرزاق سمیت گندھارا ہندکو اکیڈمی دے سٹاف ممبران نے بی شرکت کیتی۔ شرکاء نے اس موقع تے یادگار شہداء تے پھلاں دی چادر چڑھائی تے 23 اپریل 1930 دے شہداء نوں خراج عقیدت پیش کیتا۔ اس موقع تے میڈیا نال گہل کتھ کردے ہوئے شرافت علی مبارک تے ضیاء الحق سرحدی نے کہیا کہ سانحہ قصہ خوانی دے زخم اج بی تازہ ون، ساڈے آباؤ اجداد نے 23 اپریل 1930 نوں فرنگیاں دے ظلم و بربریت تے انگریز سامراج دے خلاف پرامن جلوس نکالا جس تے فرنگیاں نے گولی چلائی جس اچ سوواں دی تعداد اچ اہلیان پشور جناں اچ تریمتاں تے بچے بی شامل ائے نے اپڑی جاناں دے نذرانے پیش کیتے مگر انگریزاں دے سامڑے اپڑا سر نیواں نی کیتا۔ اُناں نے صدر پاکستان آصف علی زرداری، وزیراعظم محمد شہباز شریف تے وزیراعلیٰ خیبر پختونخوا علی امین گنڈاپور سی مطالبہ کیتا کہ سانحہ قصہ خوانی نوں اوہ اہمیت دتی جاوے جو بھارتی حکومت نے سانحہ جلیانوالہ باغ نوں دتی اے۔ اسی طرح پاکستان ٹیکسٹ بک بورڈ اس تاریخی واقعے نوں نصابی کتب اچ شامل کرے۔

پشور، گندھارا ہندکو بورڈ پشاور دے زیر اہتمام 1930 دے شہدائے قصہ خوانی دی یادگار تے دعا کیتی جاندی پئی اے، دوسرے پاسے دعائیہ تقریب اچ شریک شرکاء دا گروپ فوٹو، تیسرے پاسے گندھارا ہندکو بورڈ دے ایگزیکٹیو ممبران شرافت علی مبارک تے ضیاء الحق سرحدی میڈیا نال گہل کتھ پئے کر دین

عظیم صوفی شاعر احمد علی سائیں دی 88 ویں برسی

گندھارا ہندکو بورڈ نے احمد علی سائیں دا کلام نہ صرف کتاباں تے لائبریریاں دی حد تک محفوظ کیتا بلکہ احمد علی سائیں دے کلام دی اینڈرائیڈ ایپ بی بنڑائی

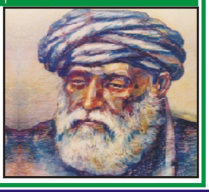

پشور (ہندکووان نیوز) ہندکو زبان دے عظیم صوفی شاعر احمد علی سائیں نوں دنیا سی رخصت ہوئے 88 سال لنگ گئے۔ احمد علی سائیں ہندکو زبان دے صوفی تے قادر الکلام شاعر ائے جناں نوں شاعر مشرق علامہ اقبال نے ''غالب ہندکو'' دے لقب سی بی نوازا ایا۔ احمد علی سائیں پشور اچ پیدا ہوئے تے اناں دی آخری آرام گاہ بی پشور اچ موجود اے۔ ہر سال 13 اپریل نوں اناں دی برسی بڑے اہتمام دے نال منائی جاندی اے تے اس حوالے نال گندھارا ہندکو بورڈ نے بی احمد علی سائیں دی ادبی شخصیت تے اُناں دے فن دے پیش نظر مختلف جہتاں تے کار ہائے نمایاں سرانجام دتے وُن جس اچ نہ صرف اُناں دے مزار دی تعمیر، تزئین و آرائش شامل اے بلکہ اُناں دے مطبوعہ تے غیر مطبوعہ کلاماں نوں بی اکٹھا کر کے پلے سٹور دے اُتے گنجینہ سائیں دے عنوان نال اینڈرائیڈ ایپ دی صورت اچ بی منظر عام تے لیا ئیا گیا وے۔

گندھارا دا 399 واں ہفتہ وار عمومی انتظامی اجلاس

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ پشاور دے تحت، گندھارا ہندکو اکیڈمی پشاور دا عمومی انتظامی اجلاس نمبر 399 گندھارا ہندکو اکیڈمی اچ منعقد ہویا جس دی صدارت گندھارا ہندکو اکیڈمی پشاور دے چیف ایگزیکٹیو کمیٹی محمد ضیاء الدین نے کیتی۔ اجلاس اچ گندھارا ہندکو اکیڈمی دے سٹاف ممبران دے علاوہ ہندکو، اردو ادیب تے محقق ڈاکٹر خادم ابراہیم نے بی شرکت کیتی، اُناں نے ہندکو زبان دے فروغ دے حوالے نال تفصیلی گہل کتھ کیتی۔

بھیل انٹرنیشنل ادبی میلے اچ وسیم شاہد نوں سند پیش کیتی جاندی پئی اے

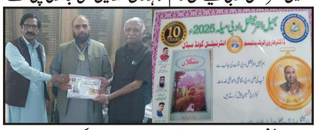

بھیل انٹرنیشنل ادبی میلے اچ پروفیسر ناصر داؤد نوں سند پیش کیتی جاندی پئی اے

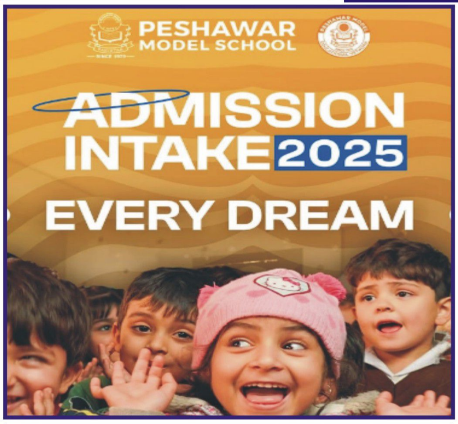

کاروباری حضرات سی گزارش

گندھارا ہندکو بورڈ پشور دے تحت تیار ہونڑے والا واحد آن لائن ہفتہ وار ہندکو اخبار ''ہندکووان'' نوں حکومت پاکستان دی طرف سی باقاعدہ ڈیکلریشن ملی ہوئی اے۔ ''ہندکووان'' اخبار نہ صرف پشور بلکہ اندرون تے بیرون ملک بی بذریعہ واٹس ایپ 2000 سی زیادہ لوکاں نوں پچوایا جاندا وے۔ اس اخبار اچ نہ صرف گندھارا ہندکو اکیڈمی دی مختلف سرگرمیاں دے حوالے نال خبراں تے تصویراں شامل کیتیاں جاندیاں بلکہ سیاسی، سماجی، ادبی تے علاقائی مسئلے تے مسائل دے حوالے نال بی خبراں تے کالماں نوں اس اخبار دی زینت بنڑایا جاندا وے۔

کاروباری حضرات سی گزارش اے کہ اپڑے کاروبار دی آن لائن تشہیر وسے تے دنیا دے کونے کونے اچ پہنچانڑیں وسے ''ہندکووان'' اخبار اچ اپڑا حصہ پاؤ تے ساتوں اپڑی خبراں تے اشتہارات پچواؤ، ''ہندکووان'' اخبار اچ تواڈے اشتہارات انتہائی مناسب قیمت اچ مہینے اچ 4 واری اخبار دے صفحات اچ 4 کلر اچ لگائے جاسُن۔

اپڑی خبراں تے اشتہارات دے حوالے نال مزید تفصیل جانڑنے وسے درج ذیل واٹس ایپ نمبر تے رابطہ کرو تے ہندکووان اخبار دا حصہ بنڑو۔

محمد نعمان قیوم 0314-9048111

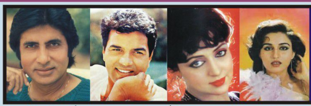

پردہ سیمیں

پاکستانی سینما دی لازوال فلم ''عجب خان''

> اے ہک اجئے غیرت مند پٹھان دی کہانڑی ائی جیڑا آپڑے علاقے سی انگریزاں نوں کڈنڑا چاہندا ایا۔ انگریز، جیڑے کہ، ہندوستان اچ تجارت دا بہانا بنڑا کے وڑا تے فر آستہ آستہ آپڑی چالبازیاں نال ہندوستان تے قبضہ کردا گیا۔

اے ہک اجئے غیرت مند پٹھان دی کہانڑی ائی جیڑا آپڑے علاقے سی انگریزاں نوں کڈنڑا چاہندا ایا۔

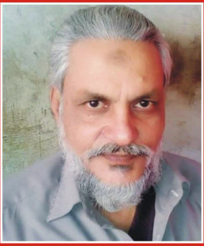

اُردو تحریر: عابد رضا

عابد رضا صیب حیدر آباد نال تعلق رکھنڑ والی ہک باذوق تے ادبی شخصیت ان۔ او اعلیٰ تعلیم یافتہ ون تے آپڑا ذاتی کاروبار کردین۔ فلمس، ڈرامیاں، سٹیج تے موسیقی دے خالی شوقین ای نئینگے بلکہ اناں دے بارے اچ اتنی معلومات رکھ دین کہ سنڑنے تے پڑھنے والا حریان دریان رہ جاندے۔ عابد رضا صاحب ہک وسیع المطالعہ انسان ان تے ادب دی بہتیریاں صنفاں دے نال نال فلمی رسالے تے جریدے بی وریاں سی ہک سان پڑھدے آندے پیین۔ اس دے علاوہ او ملک پہر دے موقر رسالیاں تے جریدیاں اچ سیکڑیاں دی تعداد اچ آرٹیکل لکھ چکے وُن۔

3 فروری 1961 نوں پٹھانڑاں دے مشہورِ زمانہ کردار عجب خان آفریدی تے بنڑنے ولی فلم "عجب خان" جئی کامیاب فلم اچ ٹائٹل رول لالہ سدھیر نے بڑی جانفشانی نال ادا کیتا ایا۔ فرسٹ رن دے بعد بی اے فلم بار بار ریلیز اوئی تے ہر واری پسند کیتی گئی۔ اس فلم کولو تھرڈ پارٹیاں نے بی خب کمائی کیتی۔

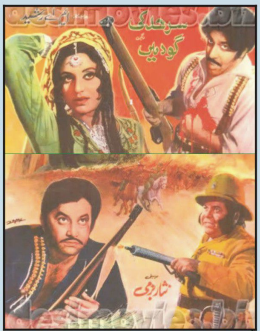

انگریز، جیڑے کہ، ہندوستان اچ تجارت دا بہانا بنڑا کے وڑا تے فر آستہ آستہ آپڑی چالبازیاں نال ہندوستان تے قبضہ کردا گیا۔ فر اس نے اتھے دو سو سال حکومت کیتی۔ ہندو تے خیر انگریز دے غلام بنڑ کے بی خش آئے برے مسلماناں نے انگریزاں نوں صحیح ٹکر دتی۔ کدی حیدر علی دی صورت وچ تے کدی نواب سراج الدولہ دے روپ اچ تے کدی ٹیپو سلطان دی شکل اچ۔

عجب خان بی ہک جری مجاہد ایا۔ انگریز عجب خان نوں قابو کرنے دے ہزار جتن کردا ایا برے او انگریزاں دا پکا دشمن ایا۔ انگریز جدو آپڑی چالاں سی باز نہ آئے تے مجبوراً عجب خان نے انگریز حاکم دی تہی نوں اغوا کرلیتا۔ ہک یہودی کڑی مارگریٹ نے اس فلم اچ حاکم دی تہی دا رول کیتا ایا۔ او سمجھ دی پئی ائی کہ ہنڑ اس دی عزت پامال کر دتی جاسی، کیوں کہ انگریز حاکم مسلماناں دی تریمتاں دے نال اجیا ای سلوک کردے ائے برے عجب خان، اس دے خاندان تے اس دے قبیلے دے لوکاں نے مارگریٹ نو عزت و احترام دی نظر نال سی ویکھا۔ برے فر ہک تہاڑی عجب خان دے پہرا دی مارگریٹ دی چٹی چمڑی ویکھ کے نیت پھسل گئی تے او مارگریٹ نال دست درازی تے لے آیا۔ اے ویکھ کے عجب خان دا مسلم خون غیرت نال کھول پیا تے عجب خان نے اپڑے ای سکے پہرا نو گولی مار دتی تے مسلمان ہونڑے دا ثبوت دے دتا۔ اس دی بہت زیادہ مہمان نوازی کیتی گئی جس دی وجہ نال مارگریٹ عجب خان تے مسلماناں دے رویے کولو بوت متاثر اوئی تے جدو انگریزاں نال ہک معاہدے دے طور تے مارگریٹ نوں واپس کیتا گیا تے او آپڑے لوکاں اچ عجب خان دی صفتاں بیان کرنے لگی۔

دوستو! مارگریٹ دا کردار کوئی قصے کہانڑی ولا کردار نئینگا بلکہ اے ہک حقیقی کردار ایا۔ تواڈی معلومات وسے اے دس دا جاناواں کہ عجب خان مرگیا، قائدِ اعظم دی قیادت اچ پاکستان معرضِ وجود اچ آیا تے مدتاں بعد عجب خان نال ملنڑ یں پاکستان آئی تے جدو اس نوں پتہ چلا کہ عجب خان مرگیا وے تے مارگریٹ عجب خان دی قبر تے عجب خان نوں سلیوٹ پیش کرنے گئی۔ اداکار سدھیر نے عجب خان دے حقیقی کردار اچ آپڑی لازوال پرفارمنس نال عجب خان دے کردار نو امر کردتا۔ بڑے وریاں بعد ''سرحد کی گود میں'' نامی فلم بنڑائی گئی تے اس اچ عجب خان دے کردار نو چنار گل دا ناں نال پیش کیا گیا۔ اے فلم پشتو زبان اچ ''عجب خان آفریدی'' دے

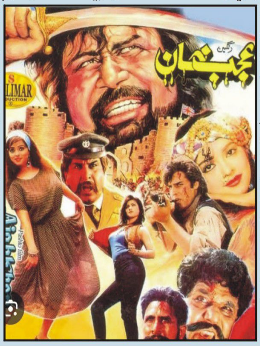

ناں نال بنڑائی گئی تے او بی کامیاب ثابت اوئی۔ فر بدر منیر نے اسی کہانڑی تے اردو زبان اچ فلم بنڑائی، جس دی ہدایت کاری بی بدر منیر نے آپ ای کیتی۔ کیوں کہ غیرت مند پختون دا کردار ایا تے تاریخی حیثیت بی ائی اس وسے بدر منیر نے انوں دل لگا کے بنڑایا برے اے فلم آپڑی ہیروئن مدیحہ شاہ دی وجہ نال پسندنی کیتی گئی کیوں کہ ہک تے مدیحہ دا قد بُوٹا جیا ایا تو سی او بدر منیر کولو بوت کم عمر بی ائی لہٰذا اے جوڑی غیر فطری جوڑی قرار دتی گئی۔ ہیروئن دے حوالے نال بدر منیر وڈی غلطی کرگئے۔ فر او فلم نوں شاندار ٹریٹمینٹ بی نہ دے سکے تے اے فلم ناکام اوگئی۔ کمال دی گل اے وے کہ 1985 اچ پنجابی فلماں دے کامیاب ہدایت کار وحید ڈار نے عجب خان دا ناں استعمال کر کے پنجابی زبان اچ عجب خان بنڑائی برے پنجابی فلم عجب خان دا اصلی عجب خان نال کوئی واسطہ نئینگا۔ اس فلم اچ فلم ہیرو عجب خان یعنی سلطان راہی نوں ڈاکو دا کردار دتا گیا آیا جیہڑا الٹ مار کردے۔ اے بالکل ای وکھری جئی فلم ائی بلکہ میں تے اے کہہ ساں کہ پنجابی فلم اچ عجب خان دا ناں استعمال کرنا ای عجیب بات اے کیوں کہ جتھے عجب خان دا ناں اندا وے اتھے پٹھانڑا ای دماغ اچ آندین، اتنے وڈے ہدایت کار نے اس فلم اچ ہک اور عجیب کم اے کیتا کہ سلطان راہی دے سامنڑے بابرہ شریف جئی نکے جئے قد دی اداکارہ نوں ہیروئن بنڑا کے پیش کیتا؛ اے جوڑی بی بیجوڑ جوڑ ای لگی اسی وسے ناکام اوگئی۔

انجے گل کرئیں تے اصلی "عجب خان" فلم آپڑی تاریخی کہانڑی تے کردار دے حوالے نال بڑی اہم فلم ائی، جس دی کہانڑی تے کرداراں نوں ہر واری تے عجب خان دے ناں نال ای پیش کیتا گیا یعنی عجب خان سدھیر ولی، عجب خان آفریدی پشتو زبان ولی تے عجب خان اردو بدر منیر ولی۔

اس مشہور ناں نوں پنجابی اچ بی استعمال کیتا گیا جدو کہ ''سرحد کی گود میں'' 1974 اچ محمد علی، فردوس تے مصطفیٰ قریشی نوں لے کے بنڑائی گئی فلم دی کہانڑی دا ماخذ بی اصلی عجب خان فلم ای ائی۔

جدو کہ ممتاز علی خان جئے پشتو فلماں دے مقبول ہدایت کار نے جدو مدتاں بعد اسمعٰیل شاہ تے لبنیٰ خ ٹک نوں لے کے ''باغی قیدی'' بنڑائی تے اس دی کہانڑی دا ماخذ بی عجب خان ای ائی تے اے ہک کامیاب فلم ائی۔

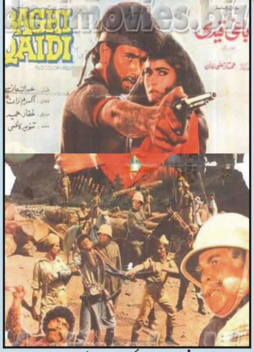

مترجم: ڈاکٹر محمد عادل

> بدر منیر نے اسی کہانڑی تے اردو زبان اچ فلم بنڑائی، جس دی ہدایت کاری بی بدر منیر نے آپ ای کیتی۔ کیوں کہ غیرت مند پختون دا کردار ایا تے تاریخی حیثیت بی ائی اس وسے بدر منیر نے انوں دل لگا کے بنڑایا۔ برے اے فلم آپڑی ہیروئن مدیحہ شاہ دی وجہ نال پسندنی کیتی گئی۔

> کمال دی گل اے وے کہ 1985 اچ پنجابی فلماں دے کامیاب ہدایت کار وحید ڈار نے عجب خان دا ناں استعمال کر کے پنجابی زبان اچ عجب خان بنڑائی برے پنجابی فلم عجب خان دا اصلی عجب خان نال کوئی واسطہ نئینگا۔ اس فلم اچ فلم ہیرو عجب خان یعنی سلطان راہی نوں ڈاکو دا کردار دتا گیا آیا جیہڑا الٹ مار کردے۔

گوشہ ادب

نذیر بھٹی صیب کی کتاب ''رنگ کہانڑیاں دے'' سی منتخب ہندکو ڈرامہ سریل ''امانت'' دی کہانڑی

(دوئی قسط)

ہندکو ڈرامہ سیریل
پشور ٹی وی سنٹر
تیرہ قسطاں
پروڈیوسر نسیم جان مرحوم

سلیم آپڑی پہینڑ واسے بہت پریشان ہوندائے۔ میاں صیب اس نوں تسلی دیندائے کہ تو پہینڑ دی فکر نہ کر بچھے لوک اس نوں تہی بنڑا کے لے گئین تے اس دی زندگی سنوار دیسن۔

ہک دن ہک بچہ جس نوں کہ ہک بے اولاد جوڑا آپڑا پتر بنڑا کے یتیم خانے سی لے گیا ہوندائے۔ او بچہ واپس یتیم خانے آجاندائے تے کیندائے کہ او لوک اس سی دن رات کہار دے کم کراندے، مار دے کٹدے آئے تے سکول وچ بی داخل نی کردے آئے میں تنگ آ کے اتھونس آیاں سلیم اس نڈے دیاں گہلاں سنڑ کے سوچدائے کہ ہوسکدائے کہ میری پہینڑ نوں تہی بنڑا کے لجاڑیں والے بی اس نل اسراں دا سلوک کردے ہوون او آپڑی پہینڑ دی خبر لینڑیں دا ارادہ کردائے مگر اس نوں پتہ نئینگا کہ او لوک کتھے رہندین۔ اس نوں یاد آندائے کہ یتیم خانے دے رجسٹر وچ اناں داں پتہ لکھا ہویائے۔ او میاں صیب دی غیر موجودگی وچ دفتر جاندائے تے رجسٹر نوں پھرول کے اس چا او ورخہ پھاڑ کے جیب وچ پاندائے تے یتیم خانے چونس جاندائے تے پچھدا پچھدا ممتاز دے بنگلے تے پہنچ جاندائے مگر اس نوں پتہ لگدائے کہ او لوک ایہہ بنگلہ ویچ کے چلے گئین تے ایہہ پتہ نی لگدائے کہ او کتھے گئین۔

سلیم اناں نوں تہونڈڑیں دا ارادہ کر کے واپس یتیم خانے نی جاندا۔

سلیم کٹی ہوئی پتنگ دی طرح رلدا ہویا ہر قسم دے لوکاں دے ہتھاں وچ جاندائے۔ بچھے لوک اس نوں بچھیائی دی طرف لجاڑیں دی کوشش کردین تے برے لوک اس نوں برائی دے دلدل وچ پانڑاں چاہندین۔ او جس ہتھ وچ جاندائے اتھے ہک نکی جئی کہانڑی بنڑدی جاندیئے آخیر تے او ہک غریب تے ریٹائر سکول ماسٹر دے ہتھ لگدائے جیہڑا کہ اس نوں پڑھا لکھا کے معاشرے وچ اس نوں اچھا مقام دواڑیں دا فیصلہ کردائے۔

وخت گزر دائے بچے جوان ہوجاندین۔ زیبی اعلیٰ تعلیم حاصل کر کے ڈاکٹر بنڑ جاندیئے تے سلیم وکالت پاس کرلیندائے اناں دے ماں پیو دی او حسرت جیہڑی او دل وچ لے کے دنیا سی چلے گئے آئے او حسرت بچھے لوکاں دے ہتھو پوری ہوجاندیئے۔ اناں دے دونوں بچے وڈے ہو کے اچھا مقام حاصل کرلیندین۔ زیبی تے سلیم وڈے ہو کے اتفاقی طور تے ہک دوسرے نل ملدے رہندین مگر او ہک دوسرے نوں پچھانڑ نی سکدے۔ سرور جیہڑا کہ اپڑے مرحوم دوست امیر علی دی امانت وچ خیانت کر کے یتیماں دے مال نل ناجائز کاروبار کر کے امیر آدمی بنڑ چکائے اس دا پتر فرید سکول وچ ہر سال فیل ہو کے تعلیم سی محروم رہ جاندائے تے بری سوسائٹی اس نوں برا بڑا دیندیئے۔ سرور بے ایمانی کر کے پائی پائی جوڑ دائے تے پتر اسنوں بیدردی نل آپڑی عیاشی تے روڑ دائے۔ جد سرور نوں فرید دی عیاشیاں دا پتہ لگدائے تا او اس نوں خرچہ دینڑاں بند کر دیندائے۔

اس گہل تے پیو پتر دے درمیان تکرار ہوندیئے تے فرید اپڑے پیو دے منہ تے تہپہ کڈ ماردائے۔ سرور کیندائے اوئے کم اصل۔ منے تنوں خانی دے تخت تے بٹھا کے سونے دا نوالہ کھوایائے تے تنے منوں اس دا ایہہ صلہ دتائے۔ فرید کیندائے اگر تنے منوں سونے دا نوالہ کھواڑیں دی بجائے میرے منہ تے تہپہ مار کے میری تعلیم تے بچھی تربیت تے تہیان دتا ہوندا تا اج میں غلط رستیاں تے نہ ٹُرا ہوندا میرے زندگی تنے تباہ کیتی اے۔ سرور کیندائے غلط رستیاں تے تو آپ ٹراویں۔ منے تا ہمیشہ تیرے زندگی بنڑاڑیں دی کوش کیتی اے۔ تنوں سکھ دینڑیں دی خاطر میں کہٹ تولدا رئیا۔ شیواں وچ ملاوٹ کردا رئیا ہر قسم دی بے ایمانی کردا رہیا۔ منے تیری زندگی سنوارنے وسے یتیماں دا حق بی کھادے۔ فرید کیندائے کہ منیں تنوں نی کیا آیا کہ میری خاطر تو آپڑا ایمان ویچ۔ تنے میرے واسے جیہڑے جیہڑے گناہ کیتین اس دا تو آپ ذمہ دار ویں۔ اناں دا جواب تو آپ آپڑی قبر وچ دیسیں۔ کہہ کے فرید چلا جاندائے تے اس دیاں گہلاں سنڑ کے سرور دی بینگ اڈ جاندیئے۔ اس نوں آپڑے کیتے ہوئے گناہواں دا احساس ہوجاندائے تے مصلّے تے بیٹھ جاندائے۔ تے زمین تے سجدہ لگا کے اللہ تعالیٰ سی آپڑے گناہواں دی معافی منگدائے تے کیندائے واقعی انسان نوں آپڑے گناہواں دا آپ جواب دینڑا ہوندائے۔ اولاد دی خاطر آپڑا ایمان نی ویچڑاں چاہید احرام دی کمائی نل اولاد دی زندگی بنڑ دی نئینگی وگڑ جاندیئے۔ او اللہ تعالیٰ سی معافی منگدائے تے فیصلہ کردائے کہ میرے کول اج جو کش اے امیر علی دے بچیاں دائے۔ ایہہ سب کش میں اناں نوں واپس کرساں۔ سرور یتیم خانے جاندائے تے میاں صیب نوں کیندائے کہ وی سال پہلے میں تہواڈے کول ہک پہینڑ پہرا نوں چھوڑ گیا آیاں۔ میں اناں نوں لینڑیں آیاں کیونکہ اناں دا کش پیسہ میرے کول امانت اے۔ میاں صیب کیندائے کہ اس بچی نوں تا ہک بے اولاد میاں بیوی تہی بنڑا کے لے گئے آئے تے او بچہ بعد وچ اتھونس کے چلا گیا آیا۔ سرور کیندائے جیہڑا بندہ زیبی نوں تہی بنڑا کے لے گیا آیا اس دا پتہ تا تہواڈے کول ہوسی۔ میاں صیب کیندائے ہاں۔ اس دا ناں پتہ سانے رجسٹر وچ درج کیتا ہویائے۔ جد او رجسٹر کھول کے دیکھدائے تا او رخہ ای رجسٹر وچ نی ہوندا۔ سرور مایوس ہو کے چلا آندائے۔ (جاری اے)

حمد باری تعالیٰ (حیدر زمان حیدر)

پاک ذات اے تیری اللہ جگ داتُوں ایں والی
بندے دی سمجھاں توں ودھ کے رُتبہ تیرا عالی

سارا ایہہ گلزار اے تیرا تُوں ایں اس دا مالی
مہر محبت دی تُوں اے ربا لو دلاں وچ بالی

میری چھول وی پہر دے ربا تُوں دو جگ دا والی
جیہڑا تیرے در تے آیا، گیا کدے نہ خالی

رات دیہاڑی سارے پکھیرو، باغ دی ڈالی ڈالی
کردے نیں تسبیحاں تیریاں، تیری شان نرالی

تُوں رکھوالا سب دا مالک جگ تیرا محتاج
ہر مصیبت ربا تُوں ای بندیاں اُتو ٹالی

ناں تیرے دا ڈنکا بجدا ہر پاسے ہر ویلے
نبیاں نے مخلوق آں آ کے سدھی راہ دسالی

کُن فیکون اے قدرت تیری جو چاہویں اوہ ہوندا
تیرے ڈاہڈے کم نیں ربا تیری شان کمالی

نعت رسول مقبول (سکندر حیارت سکندر)

تیرے صدقے تیرے قربان مدینے والے
عرش تے ہوگئے مہمان مدینے والے

کوئی تیرے جیا آیا وے نہ آ سی کوئی
ہور اس دُنیا تے انسان مدینے والے

توانے پہچان کرائی اے سانوں اللہ دی
تیرے صدقے ملا قرآن مدینے والے

صدقہ حسنینؓ دا ہُونڑ دور ہنیرا کر دے
کر دے ہک ہور بی احسان مدینے والے

ہونڑ تا ویکھلا سکندر نوں بی نوری روضہ
کر دے پورا اِزا ارمان مدینے والے

☆☆☆

غزل (اسلم طارق)

میرے خواباں وچ صورت اے تیری
میرے دل وچ محبت اے تیری
کسراں میں آپڑے دل نوں بچاواں
ہر ادا خوبصورت اے تیری
تیرے پچھے تڑف دا اے رہنداے
آج دل نوں ضرورت اے تیری
میرا کشکول دل کیوں وے خالی
ہر زباں تے سخاوت اے تیری
تیرے تو صدقے داری میں جاواں
میرا ہر ساہ امانت اے تیری
ساری دُنیا تے میری حکومت
میرے دل تے حکومت اے تیری
میں تا گمنام رہ گئی آں طارق
ساری دُنیا تے شہرت اے تیری

☆☆☆

نظم احمد علی سائیں
شاعر: فقیر حسین ساحر

سچا عاشق تو ہندکو دا سائیں پیر اُستاد
تو ویں رانجھاں تے دے تیری ہندکو ہیر اُستاد

تنے آپڑیاں حرفیاں اچ جو گُجھ کیئے کے کوئی کہسی
تیری حرفیاں بنڑ کے لگن دل تے تیر اُستاد

ڈنگے پانڑیاں ہارن ڈنگیاں تیریاں سوچاں سائیاں
اج بی سارے کیندین تنوں پیر فقیر استاد

مست ملنگاں ونگرو تنے ساری عمر گزاری
تیری حرفی عشق تے مستی دی تعبیر استاد

تو ہندکو دا ہندکو تیری دونوں دی ہک جان
ہندکو واسے چھوڑی تنے جگ جاگیر استاد

مصمر، یونس، جوش تے گھائل سب استاد اے کیندین
ہندکو حرفی اچ مُرشد ساڈا سائیں پیر استاد

☆☆☆

کیا ہم کوفی ہیں

فلسطین
یہ مقدس سرزمیں
یہ ارض مقدس
واس کے جانباز بیٹے
وطن کی محبت سے سرشار بیٹیاں
اور پھول جیسے بہادر بچے
حب وطن اور جذبہ ایمانی سے سرشار
ظلم، وحشت، اور بربریت کے آگے سینہ سپر
سفید کفن میں ملبوس نوشگفتہ کلیاں اور پھول
اوران کے قوت ایمانی سے سرشار والدین
بم، تباہی، بھوک پیاس اور یہ اہل فلسطین
مسلم امہ کے وسط میں دہائی دیتے یہ صابر لوگ
انسانی ضمیر اور امت مسلمہ کو جھنجھوڑتے ہوئے
اس قیامت خیز لمحوں میں مدد کے لئے پکارتے ہوئے مگر امت
مسلمہ کے خوابیدہ ضمیر کو کون جگائے
وہ سب کچھ دیکھتے ہوئے بھی اندھے ہیں، بہرے ہیں۔
کہ وہ اپنے مفادات کی بکل اوڑھے بیٹھے ہیں۔
ان کی بصارتوں پر خودغرضی کے پردے پڑے ہوئے ہیں
ان کی بصیرت کسی اور کے حکم کی منتظر ہے۔
دولت کے انبار، اسلحہ جدید ہتھیار کیا نہیں ہے ان کے پاس
سب کچھ ہے مگر سنگھاسن کو بچانے کے عوض رہن رکھ چکے ہیں
جذبہ ایمانی، اخوت اور ہمدردی نہیں
ان کے دل مردہ اور ضمیر سو چکے ہیں
بھوک سے کلبلاتے بچے، نہتی عورتیں اور لاشے انہیں نظر نہیں اتے۔
وہ اپنے عشرت کدوں میں کیسے مطمئن بیٹھے ہیں
یہ سب دیکھ کر واقعہ کربلا کی یاد آتی ہے۔
اہل فلسطین حسین کے نقش پا پر چل رہے ہیں۔
پھر کئی سکینائیں اور اصغر پیاسے ہیں
اس آگ برساتے موسم میں یہ بھوکے پیاسے فلسطینی ڈٹ کر کھڑے ہیں
اللہ پر توکل، جذبہ ایمانی، شوق شہادت
اسلاف کی یاد دلاتا ہوا
پھر معرکہ کرب وبلا ہے۔
جہاں تلاوت کرتے بچے، مرد وزن شہدائے کربلا کی یاد دلا رہے ہیں
تو دوسری طرف یزید وشمر بھی زندہ ہیں۔
اس دور جدید کے یزید اور شمر
یزیدیت کو ہم ایک نئے رنگ میں دیکھ رہے ہیں۔
اور ہم سب مہر بہ لب ہیں،
چپ ہیں ہم کچھ نہیں کر پا رہے
کیا ہم سب کوفی ہیں۔

نصرت نسیم

پشور دا جلیانوالہ باغ

23اپریل 1930ء نوں قصہ خوانی دے وِچ شہید ہونڑے والے سینکڑاں نہتے پشوریاں دی جانثاری تے قربانی اج بی ساڈے سی ایہہ تقاضا کردی اے کہ اَسی نہ صرف ہر سال اُناں شہداء دی یادنوں تازہ کری ایں بلکہ اُناں دی اِس لازوال قربانی نوں خراج تحسین پیش کرنے وسے پوری دُنیا دے منظرنامے تے اِس سانحے نوں لے کے آئی ایں، ضرورت اِس امردی اے کہ وطن عزیز پاکستان دی وفاقی تے صوبائی حکومت یعنی صدرِ پاکستان، وزیراعظم پاکستان تے خیبر پختونخوا دے گورنر تے وزیر اعلیٰ پاکستان دی جامعات سی اِس گہل دا جواب طلب کرُن کہ کیوں اج تک پاکستان دی کسی بی یونیورسٹی اچ اِس تاریخی سانحے تے کوئی پی ایچ ڈی یا ایم فل نی کروائی گئی، اگر حاکمانِ وخت اِسراں نی کرسک دے تے وت کم ازکم آپڑی طرف سے وطن عزیز دی جامعات نوں ایہہ احکامات جاری کرُن کہ اِس موضوع دے اُتے ایم فل تے پی ایچ ڈی لیول دے مقالے لکھوائے جاوُن، کیونکہ ایہہ کوئی معمولی سانحہ نینگا بلکہ پاکستان دی آزادی دی تاریخ اچ اِس دی اہمیت تُسی اِس سانحہ دے رونما ہونڑے دے بعد علامہ اقبال دے مشہور زمانہ دسمبر 1930 دے خطبہ الہ آباد اچ ملاحظہ کرسکدیو، اگر ایہہ کوئی معمولی واقعہ ہوندا تا اس نوں مفکر پاکستان علامہ اقبال بی نظرانداز کرجاندے، ضرورت اِس امردی اے کہ حکومت ٹیکسٹ بک بورڈ دی نصابی کتب اچ اِس واقعہ نوں شامل کرے، اِس سانحہ دے حوالے نال خصوصی ڈاکیومنٹریاں بنڑائیاں جاوُن، اِناں شہداء دِیاں قربانیوں نوں زندہ وجاوید کرنے وسے یادگاری ٹکٹ جاری کیتے جاوُن، پاکستان یا پشور دے کسی مشہور مقام یا پارک دے وِچ اِناں شہداء دی ہِک فقید المثال یادگار بنڑائی جاوے تا کہ کل نوں ساڈے آنڑے والی نسلاں بی آپڑے اسلاف تے فخر کرُن تے اَسی بی اِناں شہداء دے سامنڑے سرخرو ہوئی اَیں۔

دیسی علاج

گفت حیات

عمر حیات

hindkowanweekly@gmail.com

کش دن پہلے میری بچی نوں سخت قبض ہوگئی چھ دن تکل ہر اسپتال دا چکر لگاندا رہیا پر اے کوئی فرق نی پیا، بچی ای کہ درد نال تڑف دی پئی ائی، اسی دوران ساڈے کہار اک بزرگ تریمت کسی کم وسے آئی تے اُس نے بچی دا حال دیکھا تے میری تریمت نوں کہیاس کہ بارو دُکان سی املتاس لیا کے اس نوں گرم چاء اچ مکس کر کے بچی نوں کھوا دیو دس منٹ دے اندر ای قبض ختم ہوجاسی، ساہنے اسراں ای کیتا تے منٹاں اچ ای بچی دی قبض دا خاتمہ ہوگیا، ساڈے نکے ہوندیاں جدو اسی بیمار ہونے ائیاں یا کسی بی کہار دا بچہ وڈا یا بزرگ بندہ بیمار پے جاندا تے اُس دا علاج کہریلو ٹوٹکے آں نال ای ہوجاندا ایا۔ اجکل دی طراں اے نئیں کہ ہر بیماری وسے ڈاکٹر کول ای جایا جاوے بلکہ نکے نکے مسئلے مسائل تے شکایات نوں حل کرنے وسے بی کسی ڈاکٹر یا حکیم دے پیچھے نی دوڑ دی ائیاں بلکہ اناں ای طبی مسئلے دے حل وسے اوہ کہریلو نسخے یا کہریلو ٹوٹکے آزماں کر دی ائیاں تے اگر ڈاکٹر دے کول چلے بی جاندے تے دوائیاں دے انبار دی بجائے گُش گولیاں پیس کے پڑیاں بنڑاں دتا تے اک لال رنگ دا شربت دے دیندا تے گُش کہریلو علاج نال ضرور بتاندا اس وخت دی سب سی موذی بیماری ٹی بی ائی جزام یا کوڑھ دی بیماری بی ائی۔ وت جوں جوں میڈیکل سائنس نے ترقی کیتی تے بیماریاں بی ودھ گئیاں۔ اے کہریلو ٹوٹکے بعض اوقات تے اجیا بہترین کم دکھایا کردے ائے کہ دیکھڑیں تے سُنڑنے والے حیران رہ جاوُن، تے مزے دی گل تا اے وے کہ اناں دے کوئی سائیڈ سیفیکٹس بی نی ائے۔ اُناں نوں ہر کوئی آپڑے مسئلے دے حساب نال آرام نال استعمال کرسکدا اوے، ساڈی داڈی اماں تے نانی اماں نے بی ساڈے تے گُش اجئے نسخے ازمائے وُن جیہڑے کہ روزمرہ زندگی اچ خاصے کارآمد ثابت ہوئے وُن منے پیٹ خراب ہونڑیں تے کدی بی میڈیسن نی لتیاں اجوائن نال ای کم چل جانداوے، کھنگ وسے اجوائن سونف گُڑ دی مکس چاء، بدہضمی معدہ یا سینہ جلن وسے سُکا جنگلی پُودنے دی اک پُھکی نال ای آرام جسم دی اندرونی چوٹ لگ جاندی تے گرم دُدھ اُچ ہلدی یا انڈے دی زردی مکس کر کے پلا دو آرام بیرونی زخم وسے کپرے دی ٹاکی ساڑ کے کالے تیل تے ہلدی اچ مکس کر کے پیسٹ زخم تے لگا دینڑیں نال آرام آجاندا وے، اگر منہ اچ چھالے نکل آوُن تے پان دا کتھا بہترین نسخہ وے۔ اس زمانے اچ کہار دے لوک سال اُچ اک یا دو وار جلاب لازمی لیندے ائے، جس نال سارا سال اناں دا معدہ فٹ رہندا ایا، بچہ جم دیاں ای گرائپ واٹر ہمدرد دی گھٹی دا استعمال لازمی ایا، بچے نوں اُلٹی یا دست اچ لاچی، دارچینی نارنج دے پتے جُوشا کے پلاندے صرف قے ہوندی تے اک کاشک پیاز دا پانڑی شفا ہوندی ائی، میٹھا سوڈا کہیو اچ مکس کر کے بچے دے سینے تے لگانڑیں نال نمونیہ ختم، پیٹ دی گیس وسے دُدھ اُچ سیون اپ پا کے پینڑیں دا نسخہ وڈی عید تے بکریاں تے بی استعمال کیتا جاندا، سُکا تہنیہ لاچی دا قہوہ بلڈ پریشر کنٹرول کردا ایا، شہد نال اک جسمانی مسال سی چھٹکارا مل دا ہونڑ تا نجھ آئی عینگی کے ڈاکٹر تے وت کئی ٹیسٹ وت بے شمار رنگ برنگی دوائیاں تے اک بیماری دے علاج تے اگلی بیماری تیار، شوگر بلڈ پریشر تے پیدائشی بیماریاں بنڑ گئیاں وُن جوانی اچ وال چٹے، جوڑاں دا درد، نظر دی کمزوری، معدہ دی بیماری دا جیکو رواج بنڑ گیا وے، ہلکا جیا سر دا درد تے کہار اُچ رکھی ہوئی گولیاں دا استعمال شروع بس ہر انسان چٹکی وجاندیاں ای ٹھیک ہونڑاں چاہنداوے۔ اگر تُسی دن اُچ اسپتال دا چکر لاگو شام نوں ڈبگری گارڈن تے وُسی سمجھ سو کہ پاکستان دا ہر بندہ بیمار اے، اس دی وجہ اے بی اے کہ ساہنے قدرتی نعمتاں سی منہ موڑلتا وے۔ (مترجم: بلال احمد)

توسیع شہر

داد بیداد

ڈاکٹر عنایت اللہ فیضی

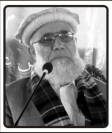

drfaizibalim@gmail.com

پشور دے شہر نے پچھلے ڈیڈھ سو سال اُچ فصیل سی بار توسیع شہر دے کئی مرحلے ویکھے تے ہر مرحلے نے شہر نوں روپ دے دتا۔ لاہور، ملتان تے دہلی جئے پُرانڑے شہراں اچ فصیل شہر دے اندر ہر آبادی نوں ''والڈسٹی'' فصیل والے شہر دا نام دتا جانداوے۔ یورپ دا سفر کرنے والے آں نوں پتہ وے کہ اُتھے بی فلورینس دی طراں کئی پُرانڑے شہراں اچ فصیلاں ہوندی ائیاں۔ دروازے ہوندے ائے، بعض شہراں اچ دونوں نشانیاں ہونڑ بی ملد یان، فلورین دی فصیل دا نکا جیا حصہ نظر آنداوے دو دروازے بی سلامت اُن، لاہور دی فصیل تے اس دے تاریخی دروازیاں دی بحالی دا کم پچھلے تیں سال سی یونیسکو تے آغا خان ٹرسٹ برائے ثقافت دے تعاون نال جاری اے۔ شاہی حمام تے مسجد وزیر خان دی بحالی دا کم مکمل ہویا وے، پشور دی فصیل دی جگہ جگہ سی ٹُٹ کے خراب ہوچکی اے۔ گُش دروازے ہونڑ بی موجود اُن پچھلے دو سالاں اچ قصہ کوانی بزار دی بحالی تے تزئین و آرائش تے اچھا کم ہویا وے، فصیل شہر دے اندر قصہ کوانی دی طراں دلچسپ تے تاریخی ناماں نال کئی تاریخی مقامات حکومت تے شہریاں دی توجہ دے متقاضی اُن، تحصیل گور گٹھڑی، بزار کلاں، موچی لڑہ، ریتی بزار، ٹھکی نعلبندی، بزار فیل بان، بزارِ شتربانان، بزار ٹین گران، بزارِ چڑی کوبان، بزارِ دالگراں، محلہ گلاب خان، چوک شادی پیر جئے بے شمار نام اجئے وُن جناں چو ہر اک دی آپڑی تاریخ اے، بڑے اوہ زمانہ لنگ گیا ہونڑ زمانہ توسیع شہر دا آگیا وے، اج تُسی بھانہ ماڑی نوں سہر سی بار دے علاقیاں اچ شمار نی کرسکدے او، پشور شہر دی توسیع دا پہلا مرحلہ صدر یا کنٹونمنٹ دی صورت اُچ 1870 دے وسط اُچ شروع ہویا، اس دے بعد 1950ء اچ یونیورسٹی ٹاؤن تے شامی روڈ دے مرحلے آئے، وت 1970ء دے بعد حیات آباد دی داغ بیل پے گئی، اس دے بعد 1990ء دی دہائی اچ ریگی ٹاؤن شپ دا اعلان ہویا وت اکیسویں صدر دی شروعات اُچ ڈیفنس ہاؤسنگ اتھارٹی آگئی، نوشہرہ روڈ، چارسدہ روڈ، ورسک روڈ تے اچھی اچھی ہاؤسنگ سکیماں بنڑ گئیاں تے توسیع جاری رئی، شہر دی توسیع دے نال انسانی ضروریات تے نوی بستیاں دے بنیادی تقاضیاں تے بی کم ہویا، شہری سہولتاں دی فراہمی تے بی کم ہویا، اناں کماں اچ نجی شعبے نے اہم کردار ادا کیتا شہر دے تعلیمی اداریاں اچ نجی شعبے نے گرمجوشی نال آپڑا مثبت کردار ادا کیتا اس طراں طبی سہولتاں دی فراہمی اچ بی نجی شعبے دا کردار قابل تحسین رہیا، جتھے بجلی تے گیس سرکاری اداریاں نے دتی اُتھے پبلک ٹرانسپورٹ نجی شعبے نے مہیا کیتی۔ اج دا پشور توسیع شہر دی وجہ نال حد سی زیادہ پھیل چکا وے۔ ڈرون کیمرے دی تصویراں تے گوگل انجن دے نقشیاں اچ فصیل شہر دے اندر واقع اک ہزار سال پُرانڑے پشور نوں ٹہونڈیے تے قلعہ بالا حصار دے مشرق اُچ شہر دا نکا جیا حصہ توانوں نظر آندا وے اس نوں دیکھ کے تُسی سوچڑیں لگدے او کہ اے ای اوہ پشور اے جیڑا سمرقند، بخارا، کابل، تاشقند، کاشغر تے یارکند سی آنڑیں والے تجارتی قافلیاں نوں آپڑے دامن اُچ جگہ دیندا ایا۔ اج بی پشور خطے دے شمال تے جنوب دے درمیان تجارت اُچ مرکزی کردار ادا کردا پیا وے بڑے اس دا طرز و کھرا تے اسلوب جداگانہ وے، اج پشور دی خشک گودی وسطی تے جنوبی ایشیا دے نال تجارت وسے کھلی ہوئی اے، اج پشور اُچ اعلیٰ تعلیم دے ادارے تے جدید اسپتال آپڑی خدمات پیش کردین تے اے توسیع شہر دی اک خوبی اے۔

بشکریہ ''روزنامہ آج پشاور'' (مترجم: بلال احمد)

زراعت۔ بچکارلا شخص

اختر شماریاں

محمد اختر نعیم

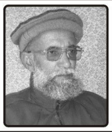

hindkowanweekly@gmail.com

ایہہ گل درست اے کہ ملخ دی ستر فیصد آبادی ڈائریکٹ یا ان ڈائریکٹ زراعت نال جڑی دی اے تے ہر سطح تے ایہہ آخی جلدی اے ورے کدی اس نوں اہمیت نہی دتی جلدی۔ زراعت پیشہ شخص یعنی کسان دے مسائل کدی بی سنجھڑاں دی کوشش نہی کیتی گئی۔ کسان جہڑا کہ موسم دی سختیاں برداشت کردے، گرمی ہووے یا سیالا کسان ہمیشہ آپڑیں کھیتاں بچ محنت کردا دسدے۔ اسی حریان آں کہ جدوں اس واسطے زرعی پالیسی بڑائی جلدی اے تے اوہ ائرکنڈیشنڈ کمریاں بچ بیٹھ کے بڑائی جلدی اے۔ حالانکہ زراعت تے کھیتاں بچ ہوندی اے جتھے کسان نوں موسم دی سختیاں برداشت کرنی پیندی اے۔ فیر کسان آپڑیں اجناس جدوں منڈی بچ کہن کے جلدے تے اتھے بچکارلا (بچکارلے توں مراد مڈل مین اے ورے منڈی بچ اس توں مراد آڑھتی اے (آپڑیں مرضی دی قیمت یعنی بولی لاندے، اس نوں اس گل نال کوئی غرض نہی ہوندی کہ کسان نوں نقصان ہوندے یا فیدہ۔ میں چونکہ خود بی کسان آں تے مکواس گل دا بخوبی اندازہ اے کہ منڈی بچ کسان تے کہہ گذردی اے۔ منڈی بچ بچکارلا شخص بولی لاندے ویلے کدی کدی آپڑیں بندے نوں بی آگے لے آندے کہ جہڑا بولی بچ نرخ اتے تلے کرنا دی وجہ بنڑ جلدے۔ بچکارلا شخص کدی بی نقصان بچ نہی جلدا کیونکہ اوہ بیچڑاں والے تے خریدنا والے دوہاں توں کمیشن وصول کردے۔ اتھے ہک ہور مسئلہ بی اے کہ ضلعی انتظامیہ دی طرفوں ترے سرکاری اہلکار مقرر ہوندے ہن کہ جہڑے عام صارف واسطے نرخ مقرر کرنا دے ذمہ دار ہوندے ہن میں کتنی واری منڈی بچ سویلے گیاں ورے انہاں سرکاری اہلکاراں نال ملاقات نہی ہوئی، منڈی والے اساں نوں فوٹو یا ویڈیو دسدے ہن کہ دیکھو جی ایہہ سرکاری بندہ آیا آسا۔ اس دے برعکس ہک سرکاری اہلکار خیا کہ اسی مجبور آں اسی نرخ مقرر نہی کرسکدے بلکہ منڈی والے خود ای نرخ مقرر کردے ہن۔ حکومت نوں ایہہ گل یاد رکھڑیں چاہی دی اے کہ اگر کسان دے مسائل حل نہ ہوئے تے اوہ زراعت چھوڑ دے سی۔ اگر کسان زیادہ پریشان ہویا تے فیر انجام کہہ ہوسی اس دا تصور نہی کیتا جل سکدا۔ زراعت دے میدان بچ بچکارلے شخص کئی طراں دے ہوندے ہن جس تے فیر گل کرساں۔ 1984 بچ ایوان زراعت پاکستان دا ہک اجلاس ہویا آسا، انہاں نے کجھ اس طراں گل کتھ کیتی کہ حکومت فوری طور تے انہاں مطالبات تسلیم کرنا تے مجبور ہوگئی حالانکہ اس ویلے فوجی حکومت آسی۔ فیر اس ویلے ہک بچکارلا آیا تے کسان فیر چپ ہوگیا۔ ملخ نوں اگر ترقی دینڑی اے تے حکومت نوں بچکارلے تے نظر رکھڑیں پے سی، بچکارلا صرف زرعی شعبہ بچ ای نہ بلکہ ہر شعبے بچ کردار ادا کردے۔ سیاسی شعبے بچ بی اس دا کردار اے۔ چونکہ اس ویلے میرا موضوع زراعت اے اس واسطے میں اس نوں اسی تلک رکھداں۔ انشاللہ ہور ،،بچکارلیاں،، بارے گل کتھ ہوسی۔

بھیل انٹرنیشنل دی ایوارڈ تقریب 2025

چنگاریاں

وسیم شاہد

hindkowanweekly@gmail.com

اَسی آپڑی عملی زندگی اچ دیکھنے آں کہ جدو کوئی چھوٹا بچہ کسی کاغذ تے پنسل دے نال اَپُوٹھی سِدھی لکیراں مار کے ساڈے ول ویکھ دے تے جواب اچ اَسی اُنوں شاباش دینے آں تا او اسی طراں خوش ہوندے گویا اس نے قائداعظم دا پورٹریٹ تیار کرلتی تے۔

اے شاباش تے تھپکی اُس دا حوصلہ ودھاندی اے۔ منوں اے گل گُش اسراں لکھڑی پئی کہ اک علمی ادبی تنظیم نے بی گُش اس طراں دا سلسلہ شروع کر رکھا وے۔ مزید تفصیل اے وے کہ پاکستان دی اک معروف علمی ادبی تنظیم بھیل انٹرنیشنل ننکانہ لاہور اچ ہر سال سج دی اے۔ جس دے مداح مختلف مصنفاں نوں اناں دی لکھی کتاباں تے گولڈ میڈل۔ ادبی تاج تے سنداں دتیاں جاندیاں وُن۔ اسی سلسلے دی اک تقریب 13 اپریل 2025 نوں ننکانہ دے باررُوم اچ منعقد ہوئی جس دے وِچ ملک پہر سی سینکڑاں لکھاریاں، شاعراں، محققین تے قلم قبیلے نال جڑے خواتین و حضرات نے شرکت کیتی۔

بھیل انٹرنیشنل دے بانی محمد علی بھیل ائے جدکہ زاہد اقبال بھیل، پروفیسر شیر حسن شاہ، علامہ صادق علی زاہد بھیل اس تنظیم دے اہم ستون تے روح رواں اُن۔ دوسو کتاباں دے مصنف ڈاکٹر ہارون الرشید تبسم پچاس سی زیاد کتاباں دے خالق ڈاکٹر مشرف حسین انجم، پچیس کتاباں دے مصنف پروفیسر ظفر اقبال، ختم نبوت تے چالیس کتاباں دے خالق سید مشہیر حسین شاہ، بیس کتاباں لکھڑیں والے ڈاکٹر فرحت عباس، معروف شاعر نسیم سحر آپڑے راولپنڈی دے ساتھیاں سمیت موجود ائے۔ ہونڑ تُسی خود ای اندازہ لگا لوؤ کہ اے کس درجے تے مقام دی تقریب ہوسی۔ لگ بھگ ترے سو شخصیات نوں گولڈ میڈلز، ادبی تاج، سنداں دتیاں گئیاں جدکہ عورتاں نوں رُوپٹے پوائے گئے۔ اس تنظیم دا اے دسواں پروگرام ہویا جیڑا ہر سال منعقد ہوندا رہندے۔ پچھلے سال میری کتاب چنگاریاں تے اس سال میری دو کتاباں سرگوشیاں تے نقش ظہور تے گولڈ میڈل تے ادبی تاج سی نوازا گیا وے۔ جیڑا میرے وسے بوت وڈا اعزاز اے۔ میرے جئے بغدادی قاعدے دے حامل بندے وسے اے میڈل تے تاج بچے نوں تھپکی تے شاباش دی مد اُچ آندی اے۔ شاعری ہووے کہ نثر، صنف خواکوئی بی ہووے جدو کسی تخلیق کار دی تخلیق نوں سراہیا جاندے یا کسی بی طراں اُزی حوصلہ افزائی ہوندی اے تا یقیناً حوصلہ ودھدا تے کارکردگی بہتر ہوندی اے۔

گوکہ اس صدی نوں کتاب دی آخری صدر قرار دتا جاندا پیا وے لیکن اس تقریب سی اندازہ ہوندے کہ کتاباں نہ صرف لکھی جاندیاں پیاں بلکہ اناں نوں پڑھاتے سراہیا بی جاندا پیا وے۔ جیڑی کہ اک حوصلہ افزا گل اے۔ دوئی اے گل کے اجئے ادارے بی موجود اُن جیڑے اناں تخلیقاں نوں قدر دی نظر نال دیکھ دین تے اُزی حوصلہ افزائی بی کردین۔ فیر اتنی وڈی شخصیات نال مل کے بی میرا دل خوش ہو جاندے۔ اس تقریب نوں پُروقار، دلچسپ، خوبصورت تے یادگار بنڑاندین۔ انتظامیہ دا کردار واضع وے، اندازہ ہویا وے کہ کتاب بینی دا شوق اجلا مرا نینگا بلکہ کسی نہ کسی درجے موجود اے۔ بلکہ او قدردان لوک یا ادارے بی ہے وُن جیڑے لوکاں دی کاوشاں نوں اعزازات سی نواز کے حوصلہ بی ودھاندین۔

اے ای اجئے ادارے وُن جیڑے آپڑی کتاب قلم دوستی دے ذریعے کتاب دے سلسلے اچ مستقبل نال جڑی ہوئی ساری اُمیداں نوں روشن تے پُراُمید بنڑاں رہیاں وُن۔

دُعا وے کہ اس قسم دے سارے علمی ادبی حلقے تے ادارے ہمیشہ قائم ودائم رہوُن تے عزت افزائی کردے ہویاں اعزازات نال نواز دے ہویاں اس روش نوں جاری رکھ کے کتاب دی اہمیت تے کتاب بینی دے فروغ اچ آپڑا حصہ پاندے رہوُن۔

(مترجم: بلال احمد)

توپاں نال نہ مار فرنگی

کرول

علی اویس خیال

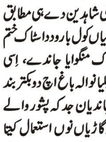

kheyal 736@gmail.com

13اپریل 1919 نوں امرتسر دے جلیانوالہ باغ اچ ہک برطانوی فوجی جنرل ڈائیر دے حکم تے عین اُس وخت نہتے سکھاں تے فائرنگ کھول لتی گئی کہ جدو اوہ بیساکھی دے میلے دِیاں خوشیاں پئے منا ندے اَئے تے موقع تے ہی سینکڑاں نہتے لوک جناں اچ مرد خواتین تے بچے شامل اَئے بے گناہ مارے جاندین بعد اچ جنرل ڈائیر دے اِس سفاکانہ فعل نوں برصغیر پاک وہند دا سب سی وڈا ریاستی جبر تے جرم بی قرار دِتا گیا بلکہ برطانوی حکومت نے اِس ظلم تے افسوس دا اظہار کردے ہوئے اِس واقعہ دے اصل حقائق نوں منظرعام تے لیانڑے وسے ہنٹر نامی ہِک کمیٹی بی قائم کیتی تے اُس کمیٹی دی رپورٹ دے مطابق اِس سانحہ اچ 380 دے قریب لوک قتل ہوئین تے 1200 سی زیادہ لوک زخمی ہوئین، جدکہ اِسی سانحہ نوں لے کے ہندوستان دی کانگرس کمیٹی نے بی ہک تحقیقاتی ٹیم تشکیل دِتی تے اُس کمیٹی دی پورٹ دے مطابق اِس واقعہ اچ 1 ہزار سی زیادہ لوک مارے گئین تے 1500 سی زیادہ زخمی ہوئین مختصرا ایہہ کہ کجھ عرصہ بعد ہی جولائی 1919 اچ وت برطانوی سیکریٹری سٹیٹ آف دی وار ونسٹن چرچل نے جنرل ڈائیر دی اِس زیادتی نوں ہِک وحشیانہ تے خوفناک جرم قرار دِتا اِسی وسے ہِک علامتی سزا دے طور تے جنرل ڈائیر نوں ملازمت سی قبل از وقت ریٹائر بی کر دِتا جاندا وے جدکہ ملکہ الزبتھ دوم نے 1997 اچ اِسی جلیانوالہ باغ دا دورہ کیتا تے اِسی باغ اچ 1961ء اچ بنڑائی گئی شعلہ آزادی دے نام دی یادگار تے پہنچ کے ادھے منٹ دی خاموشی اختیار کیتی تے افسوس دا اظہار کیتا تے اِسی طراں 2017 اچ برطانوی وزیراعظم ڈیوڈ کیمرون نے بی جلیانوالہ باغ دا دورہ کیتا تے اِس واقعہ نوں شرمناک قرار دِتا۔

اِس مختصر جئی تاریخ نوں سامنڑے رکھڑیں دے بعد افسوس ہوندا وے کہ ٹھیک اِسی واقعہ دے پورے گیارہ سال بعد جدو 23 اپریل 1930 اچ متحدہ ہندوستان دے ہی ہِک تاریخی شہر پشور دے قصہ خوانی بازار اچ ہک پرامن جلوس نکل دا وے تے اُس جلوس تے بی برطانوی حکومت دے فوجی اہلکار اُسی طراں پشور دے نہتے لوکاں تے بی مسلسل تے بلا اشتعال فائرنگ کردین تے اِس واقعہ اچ بی موقع تے سینکڑاں لوک مارے جاندین جناں اچ معصوم بچے، مظلوم عورتاں، گبرو جوان تے نحیف بزرگ شامل ہوندین جدکہ دیکھا جاوے تا جلیانوالہ باغ دے سانحہ اچ صرف سکھ برادری نوں نشانہ بنڑایا جاندے تے پشور دے اِس سانحہ اچ نہ صرف سکھ بلکہ مسلمان، ہندو، عیسائی تے دیگر مختلف برادریاں دے بے ضرر لوکاں نوں مارا جانداوے، اِسی طراں جلیانوالہ باغ والے سانحہ اچ تحقیقاتی رپورٹاں دے مطابق دس سی پندرہ منٹ تک فائرنگ کیتی جاندی اے جدکہ پشور والے سانحہ دا فائرنگ دا دورانیہ عینی شاہدین دے مطابق کہنٹے آں تے مشتمل اَیا اِس ظلم و بربریت سی اندازہ کرو کہ جدو دس سی پندرہ منٹ دی فائرنگ دے دوران سینکڑاں لوک مارے جاسکدین تے کہنٹے آں تک جاری رہنڑے والی فائرنگ اچ کتنے لوک شہید ہوئے ہوسُن بلکہ عینی شاہدین دے ہی مطابق اتنی فائرنگ ہوندی اے کہ فرنگیاں کول بارود دا سٹاک ختم ہو جاندا وے تے مزید سٹاک منگوایا جاندے، اِسی طراں رپورٹاں دے مطابق جلیانوالہ باغ اچ دو بکتر بند گاڑیاں بی استعمال کیتیاں جاندیان جدکہ پشور والے سانحہ اچ دو سی زیادہ بکتر بند گاڑیاں نوں استعمال کیتا جاندا وے بلکہ زندہ لوکاں دے اُتے دوڑائیاں بی جاندیان بڑے حیرت ہوندی اے کہ جلیانوالہ باغ دے سانحہ دے کجھ عرصہ بعد ہی برطانوی سیکریٹری سٹیٹ جنرل ڈائیر دے اِس ظلم نوں جرم قرار دیندا وے بڑے اج تک برطانوی حکومت اگر چہ جلیانوالہ باغ دے سانحہ دی تا مذمت کر دی اے لیکن 94 سال لنگ جانڑے دے بعد پشور دے سانحہ تے کیوں خاموش اے؟

کیہہ وجہ وے کہ جلیانوالہ باغ دے حوالے نال برطانوی حکومت تحقیقاتی کمیٹیاں تشکیل دیندی اے بڑے پشور دے اِس سانحہ نوں لے کے نہ کوئی مستند رپورٹ اُناں دی طرف سی پیش کیتی گئی تے نہ ہی کوئی سپیشل انوسٹی گیشن ٹیم بنڑائی گئی، کیہہ وجہ وے کہ جلیانوالہ باغ دے سانحہ تے مقالے لکھے جاندین، فلماں بنڑائیاں جاندیان ڈرامہ پیش کیتے جاندین بڑے پشور دے اِس سانحہ تے تا کسی نوں کوئی حقائق بیان کرنے تا کجا لکھڑیں سی بی روکا جاندا وے، کیہہ وجہ وے کہ جلیانوالہ باغ دے سانحہ نوں ہندوستانی نصاب اچ شامل کیتا جاندا وے بڑے پشور والے سانحہ نوں نہ کسی نصاب اچ شامل کیتا گیا تے نہ کوئی حکومتی اقدامات کیتے گئے تے اِسراں دے بڑے سوال اُن کہ جناں دا جواب سانوں اج تک نی ملا یا وت ممکن اے کہ اُس دی وجہ ایہہ وے کہ اِس اچ کجھ پردہ نشیناں دے نام آندین، یا اُس دی وجہ ایہہ وے کہ 1930 دے شہداء نے ہندوستان دی آزادی دی تاریخ نوں ہِک نوی روح بخشی، یا اُس دی وجہ ایہہ وے کہ اِناں حریت دے متوالیاں نے برطانوی حکومت دا تختہ پلٹانڑے اچ سب سی اہم کردار ادا کیتا وے، یا اُس دی وجہ ایہہ وے کہ ایہہ اوہ لوک اَئے جناں دے لوں نے متحدہ ہندوستان نوں انقلاب دا نعرہ دِتا، کیا اُس دی وجہ ایہہ وے کہ ایہہ اوہ متوالے اَئے کہ جیہڑے انگریزاں دے خلاف تے ہندوستان نوں آزاد کروانڑے وسے ہر اُس تحریک دے بانی تے پیش پیش اَئے کہ جس سی برطانوی حکوت تک پدم رئی، یا اُس دی وجہ ایہہ وے کہ انگریزاں دے خلاف چلنے والی اکثر تحریکاں دا گڑھ تے مرکز پشور اَیا تے اِسی وسے اِس شہر نوں اِس علاقے نوں برطانوی حکومت نے نظرانداز کردِتا تے آج تک یعنی پاکستان نوں آزاد ہوئے یعنی 78 سال بعد بی تے اِس واقعہ نوں لنگے ہوئے 95 سال بعد بی نظرانداز ہی کیتا جاندا پیا وے۔

لہٰذا اَسی اُناں شہیداں دے وارث ہونڑے دے ناطے خیبر پختونخوا دی صوبائی حکومت سی پرزور اپیل تے مطالبہ کرنے آں کہ اوہ اِس سانحہ دی مذمت کرنے دے نال نال اسمبلی دے فلور تے ہِک قرارداد پیش کرُن کہ جسراں جلیانوالہ باغ دے سانحہ تے برطانوی حکومت نے افسوس دا اظہار تے اُس دی مذمت کیتی اے بالکل اُسی طراں پشور دے اِس سانحہ دی بی بھرپور الفاظ اچ مذمت کرے تے نال ای نال حکومت خیبر پختونخوا، تاجِ برطانیہ دے خلاف سینہ سپر ہو کے ڈٹ جانڑے والے آں دی اِس جرأت تے بہادری دی تاریخ نوں تعلیمی نصاباں اچ شامل کرنے وسے باقاعدہ ہِک کمیٹی تشکیل دیوے تے جامعات نوں پابند کیتا جاوے کہ اوہ اِس موضوع تے تحقیق کراوُن تا کہ جسراں برصغیر پاک وہند دے مقبول انقلابی شاعر حبیب جالب نے انتہائی دُکھ تے افسوس نال کہیا اَیا کہ ''قصہ خوانی کے شہیدو، تم سے ہم شرمندہ ہیں'' اَسی اُس شرمندگی دا سامنڑاں نہ کری ایں تے ہونڑ اِس سی بعد سانوں چائیدے کہ اَسی اِس شرمندگی دی تلافی کری ایں تے آپڑے اجداد دے سامنڑے شرمندہ ہونڑے دے بجائے سرخرو ہوئی ایں۔

محترم کالم نگار دی رائے نال ادارے دا متفق ہونڑاں ضروری نینگا۔

بن موج سمندر

بلدی اگ سی نکلا عِشق زندہ
بدلی سڑنے دی تاثیر آکے
ملی کربل اِچ عشق نُوں بڑا
کرُن ماتم عقل دا تیر آکے
غزوہ خندق، بدر، حنین
دیندے فتح دی توقیر آکے
ہر جگ تے ہر ہک زمان اندر
عقل سِر سٹا اخیر آکے

محمد ضیاء الدین

ملازمین دے حقوق دے تحفظ وسے اقدامات کرنے پئے آں، ملک لیاقت

ساریاں نوں متحد ہو کے محکمہ دی ترقی وسے دن رات محنت دی ضرورت اے، معاون خصوصی

پشور (ہندکووان نیوز) وزیراعلیٰ خیبر پختونخوا دے معاون خصوصی برائے بہبود آبادی ملک لیاقت خان نے کہیا وے کہ محکمہ دی بہبود و ترقی اولین ترجیح اے۔ ساریاں نوں متحد ہو کے اس محکمے دی ترقی وسے دن رات محنت دی ضرورت اے۔ ملازمین آپڑی توانائی عوام دی خدمت وسے پیش کرن تے اس سلسلے اچ صوبائی حکومت ملازمین دے حقوق دے تحفظ وسے ٹھوس اقدامات کر دی پئی اے۔ اناں خیالات دا اظہار اُناں نے محکمہ بہبود دے ملازمین دی ریٹائرمنٹ دی الوداعی تقریب سی خطاب کر دے ہوئے کیتا۔ اس موقعے تے ڈی جی پاپولیشن عائشہ احسان، ایڈیشنل ڈی جی نوشیروان، پراجیکٹ ڈائریکٹر ہدایت و دیگر متعلقہ حکام موجود ائے۔ اُناں نے کہیا کہ سارے ملازمین ایمانداری نال آپڑے فرائض اچھی طراں نبھانڑیں تاکید کیتی۔

پشور: سپیکر خیبر پختونخوا اسمبلی بابر سلیم سواتی نال ڈی جی نیب سپیکر چیمبر اُچ ملاقات کر دے پئین

پی کے 82 اچ غیر اعلانیہ لوڈشیڈنگ دے خاتمے دے احکامات

ایم پی اے ملک طارق اعوان دی سی او واپڈا نال ملاقات، لوڈشیڈنگ مسائل سی آگاہ کیتا

پشور (ہندکووان نیوز) ن لیگ پی کے 82 دے ایم پی اے ملک طارق اعوان حلقہ دے عوام وسے گرمیاں دی شروعات اُچ ای بجلی لوڈشیڈنگ دے بارے اچ وڈا ریلیف لے آئے اسی سلسلے اچ ن لیگی ایم پی اے نے چیف ایگزیکٹو واپڈا اختر حمید نال اُناں دے دفتر اُچ تفصیلی ملاقات کیتی تے اُناں نوں پی کے 82 اچ بجلی لوڈشیڈنگ جیے سنگین مسائل سی آگاہ کیتا۔ تے حلقہ اچ غیر اعلانیہ لوڈشیڈنگ تے گل کتھ کیتی گئی۔ چیف ایگزیکٹو واپڈا اختر حمید نے فوری طورے تے پی کے 82 اچ غیر اعلانیہ لوڈشیڈنگ دے خاتمے دے احکامات جاری کیتے تے نال 13 مختلف فیڈراں سربلند پورہ، فقیر آباد، گل آباد، نیو گل آباد، گلبہار، لطیف آباد، پخہ غلام، سردار احمد جان کالونی، عیدگاہ تے دیگر فیڈراں تے لوڈشیڈنگ اچ خاطر خواہ کمی دے احکامات جاری کیتے گئے۔

بچیاں دے محفوظ مستقبل وسے پولیو دا خاتمہ ضروری اے، وزیراعظم

معاشرے دے سارے طبقات وائرس دے خاتمے اچ آپڑا کردار ادا کرن، مہم اُچ ساڈھے پینتالیس لکھ بچیاں نوں پولیو سی بچاؤ دی ویکسین پلائی جاسی، اجلاس اُچ بریفنگ

اسلام آباد (ویب ڈیسک) وزیراعظم محمد شہباز شریف نے کہیا وے کہ بچیاں دے محفوظ مستقبل وسے پولیو دا خاتمہ ضروری اے۔ حکومت ملک سی پولیو دے مکمل خاتمے وسے پرعزم اے۔ وزیراعظم نے اناں خیالات دا اظہار انسداد پولیو دی ست دناں دی قومی مہم دے آغاز دے موقعے تے کیتا۔ وزیراعظم نے بچیاں قطرے پلا کے انسداد پولیو مہم دا باضابطہ آغاز کیتا۔ وزیراعظم نے کہیا کہ بچیاں دے محفوظ مستقبل وسے پولیو دا خاتمہ ضروری اے تے حکومت ملک سی پولیو دے مکمل خاتمے وسے پرعزم اے۔ شہباز شریف نے کہیا کہ مربوط حکمت عملی تے مشترکہ کوششاں نال پولیو دا خاتمہ کرنا وے۔ 21 تا 27 اپریل تکل جاری رہینڑیں ولی انسداد پولیو مہم دے دوران پولیو ورکرز دی سیکورٹی دے خصوصی انتظامات کیتے گئے وُن۔ اُناں نے کہیا کہ پولیو مہم دے دوران پنج سال سی کہٹ عمر دے بچیاں نوں انسداد پولیو دے قطرے پلائے جاسُن، انسداد پولیو مہم کامیاب بنڑاڑیں وسے والدین تعاون کرُن۔ وزیراعظم نے کہیا کہ معاشرے دے سارے طبقات پولیو موذی وائرس دے خاتمے اچ آپڑا کردار ادا کرُن۔ واضح روے کہ گِش دن پہلے انسداد پولیو مہم دے سلسلے اچ ہونڑیں ولے اجلاس اُچ وزیراعظم نوں 21 اپریل سی شروع ہونڑیں ولے انسداد پولیو مہم دے بارے اچ بریفنگ دتی گئی تے بتایا گیا ایا کہ اس مہم اُچ ساڈھے پینتالیس لکھ بچیاں نوں پولیو سی بچاؤ دی ویکسین پلائی جاسی۔

محکمہ اعلیٰ تعلیم دے برطرف کلاس فور ملازمین دا بحالی وسے مظاہرہ

پشور (ہندکووان نیوز) محکمہ اعلیٰ تعلیم خیبر پختونخوا دے برطرف کلاس فور ملازمین نے بحالی وسے پشور پریس کلب دے سامنڑیں احتجاجی مظاہرے اچ وڈی تعداد اُچ خواتین ملازمین نے شرکت کیتی۔ اس موقعے تے مظاہرین دا کہینڑاں ایا کہ غریب کہاراں نال تعلق رکھ دین۔ محکمہ اعلیٰ تعلیم اُچ انٹریو، این او سی وغیرہ پراپر چینل دے ذریعے بہرتی ہوئے ائے جس دی دستاویزات ساڈے کول موجود اُن۔

وطن واپس جانڑے ولے افغان باشندیاں دی تعداد اک ملین تک پہونچ گئی

غیر قانونی رہنڑیں ولے، غیر ملکی تے افغان سٹیزن کارڈ ہولڈراں دے انخلا دا عمل جاری

پشور (ویب ڈیسک) پاکستان اُچ مقیم غیر قانونی غیر ملکی تے افغان سٹیزن کارڈ ہولڈراں دے انخلاء دا عمل تیزی نال جاری اے۔ حکومت پاکستان دی طرف سی دتی گئی۔ مہلت ختم ہونڑیں دے بعد اناں لوکاں نوں ملک چھوڑنے وسے سخت اقدامات کیتے جاندے پئین۔ اعداد و شمار دے مطابق 21 اپریل نوں مزید ترے ہزار نو سو چھپن سی زیاد غیر قانونی افغان باشندیاں نوں وطن واپس روانہ کیتا گیا۔ مجموعی طور تے پاکستان چھوڑنے ولے غیر قانونی افغان باشندیاں دی تعداد اک ملین تکل پہونچ چکی اے۔ حکومتی حکام دے مطابق غیر قانونی رہائش پذیر افراد، غیر ملکیاں تے افغان سٹیزن کارڈ رکھڑیں ولے آں دے خلاف سخت قانونی کاروائی جاری اے۔

ایسٹر امن، محبت، بھائی چارے دا پیغام دیندا وے، علی امین

ساڈا مذہب اسلام اقلیتاں نوں برابر حقوق دینڑیں دا سبق دیندا وے، صوبائی حکومت مسیحی برادری دی خوشیاں اچ شریک اے

صوبے اچ رہنڑیں ولی اقلیتاں دی فلاح و بہبود، اناں دی جان و مال تے اُناں دے حقوق دے تحفظ وسے ٹھوس اقدامات کر دے پئین، پیغام

پشور (ہندکووان نیوز) وزیراعلیٰ خیبر پختونخوا علی امین گنڈاپور نے ایسٹر تے مسیحی برادری نوں مبارکباد دیندے ہوئے کہیا کہ ایسٹر دا تہوار امن محبت، بھائی چارے تے رواداری دا پیغام اے۔ پاکستان اُچ ساری اقلیتاں نوں بحیثیت شہری ہر قسم دے برابر حقوق حاصل اُن، ساڈا مذہب اسلام اقلیتاں نوں برابر حقوق دینڑیں دا سبق دیندا وے۔ وزیراعلیٰ نے کہیا کہ ساڈا آئین اقلیتاں نوں آپڑی مذہبی عبادات، رسومات تے تہواراں نوں پوری آزادی نال منانڑیں دی ضمانت دیندا وے۔ ملکی تعمیر و ترقی اچ مسیحی برادری سمیت اقلیتاں دا اہم کردار رہیا وے۔ صوبے اچ مثالی بین المذاہب ہم آہنگی پائی جاندی اے۔ صوبائی حکومت ایسٹر دے موقعے تے مسیحی برادری دی خوشیاں اچ شریک اے۔ صوبائی حکومت صوبے اچ رہینڑیں ولی اقلیتاں دی فلاح و بہبود اناں دی جان و مال تے اناں دے حقوق دے تحفظ وسے ٹھوس اقدامات کر دی پئی اے۔ پائیدار امن وسے بین المذاہب ہم آہنگی نوں برقرار رکھڑاں انتہائی ضروری اے۔

اسلام آباد: وزیراعظم محمد شہباز شریف اک بچی نوں قطرے پلا کے انسداد پولیو مہم دا افتتاح کر دے پئین

پشور: وزیراعلیٰ خیبر پختونخوا علی امین گنڈاپور دی موجودگی اچ سیف سٹیز منصوبے تے عملدرآمد وسے محکمہ پولیس تے این آر ٹی سے درمیان معاہدے تے دستخط کیتے جاندے پئین

حکومت دا 22 ہزار ملازمین تے افسراں دے تبادلے کرنے دا فیصلہ

تبادلے آں اچ بچنے ولے ملازمین تے افسران دی تفصیلات قانون نافذ کرنے ولے ادارے دی طرف سی صوبائی حکومت نوں دتیاں گئیاں

پشور (ویب ڈیسک) 22 ہزار ملازمین تے افسران دے تبادلے کرنے دا فیصلہ کیتا گیا وے۔ صوبائی حکومت دی طرف سی کیتی جانڑیں ولے تبادلے آں اچ بچڑیں ولے ملازمین تے افسران دی تفصیلات قانون نافذ کرنے ولے ادارے دی طرف سی صوبائی حکومت نوں کر دتی اے۔ صوبائی حکومت نے اجیئے ملازمین تے افسران دی نشاندئی دی ہدایت کر دتی ائی جو کہ تبادلے آں دے زور سی بچ گئے ائے تے صرف بعض ملازمین دے تبادلے ہوئے ائے۔ ذرائع دے مطابق مختلف صوبائی محکمیاں اچ تبادلے آں سی بچنے ولے ملازمین تے افسران دی نشاندئی کر دتی اے تے اناں افسران و ملازمین دے تبادلے آں دے سفارشات کرنے دی ہدایات کر دتی اے۔ ذرائع دے مطابق مختلف محکمیاں دے تبدیل نہ ہونڑیں ولے ملازمین تے افسران دی نشاندئی دے بعد دوسرے مرحلے اچ اناں دے تبادلے بی کیتے جاسُن۔

پشور سمیت ملک بہر اُچ شدید گرمی دا الرٹ جاری کر دتا گیا

سخت گرم موسم اُچ شہری کہاراں چو غیر ضروری طور تے بار نہ نکل اُن، طبی ماہرین

اسلام آباد (ویب ڈیسک) نیشنل ڈیزاسٹر مینجمنٹ اتھارٹی (این ڈی ایم اے) نے ملک بہر اُچ منگل سی 27 اپریل تکل شدید گرمی دی لہر دا الرٹ جاری کر دتا وے۔ رپورٹ دے مطابق محکمہ موسمیات دی طرف سی بتایا گیا وے کہ پچھلے چوبیس کہینٹیاں دے دوران سب سی زیادہ درجہ حرارت جیکب آباد اُچ 43 ڈگری سینٹی گریڈ ریکارڈ کیتا گیا، کراچی منگ نوں بی ہیٹ ویو دی لپیٹ اُچ رہ سی۔ جتھے پارہ 41 ڈگری تکل سینٹی گریڈ تکل جانڑیں دا امکان اے۔ خیبر پختونخوا، گلگت بلتستان تے آزاد کشمیر دے مختلف علاقیاں اچ بارش دی پیشنگوئی کیتی گئی اے۔ واضح روے کہ شہر قائد اُچ پچھلے دو دناں سی ہیٹ سیو تے شدید گرمی دی لہر برقرار اے۔

افغان شہریاں دی شکایات دے ازالے وسے کنٹرول روم قائم

اسلام آباد (ویب ڈیسک) افغان شہریاں دی واپسی دے دوران شکایات دے ازالے وسے وزارت داخلہ اچ کنٹرول روم قائم کر دتا گیا۔ وزیر خارجہ سینیٹر اسحاق ڈار دے کابل اُچ اعلان دے بعد کنٹرول روم قائم کیتا گیا وے۔ حکام دے مطابق کنٹرول نیشنل کرائسس اینڈ انفارمیشن مینجمنٹ سیل اُچ قائم کیتا گیا جو کہ 24 کہینٹے افغان شہریاں دی معاونت وسے کم کرسی۔

میٹرک امتحانات، شفافیت برقرار نہ رکھڑیں تے کاروائیاں، 37 افراد فارغ

نقل اُچ معاونت کرنے ولے دو پرائیویٹ سکولاں دا بورڈ سی الحاق ختم کرنے وسے کیس گورننس بورڈ نوں بیج دتا گیا

پشور (ہندکووان نیوز) پشور تعلیمی بورڈ دے زیر انتظام چھ اضلاع پشور، چارسدہ، چترال اپر، چترال لوئر، قبائلی ضلع مہمند تے ضلع خیبر اُچ میٹرک دے امتحان دے گیارہ دن مکمل کمشنر پشور ڈویژن چیئرمین پشور تعلیمی بورڈ ریاض خان محسود دی زیر نگرانی چھ اضلاع اچ میٹرک دے امتحان وسے مخصوص کر دہ 713 امتحانی مراکز اچ میٹرک دا امتحان دینڑیں ولے تقریباً دو لکھ دے نزیک طلبہ نوں سہولتاں دی فراہمی دے نال نال شفافیت برقرار رکھڑیں تے نقل دی موثر طریقے نال روک تھام وسے انقلابی اقدامات کیتے گئے۔ حالیہ میٹرک دے امتحان اُچ نوویں تے دسویں جماعت دے چھیالیس امتحانی پرچے آں دا انعقاد کیتا گیا جس اُچ سائنس تے آرٹس دے پرچے شامل اُن۔ امتحان دے دوران گیارہ دناں اچ سہولتاں نہ دینڑیں تے شفافیت قرار نہ رکھڑیں تے نقل دی عدم روک تھام تے 54 سرکاری امتحانی عملے دے خلاف کاروائی کیتی گئی۔

ریحام خان دا مانسہرہ دے مختلف علاقیاں دا دورہ

مانسہرہ (ہندکوان نیوز) عمران خان دی سابق بیوی ریحام خان نے مانسہرہ دے مختلف علاقیاں دا دورہ کیتا۔ آپڑیں دورے بچ انہاں نے بفہ، شنکیاری، ڈھوڈیال تے مانسہرہ شہر بچ مختلف شخصیات نال ملاقات کیتی، پریس کلب مانسہرہ بچ انہاں نے صحافیاں نال ہندکو بچ گل کتھ کیتی تے ہندکو ماہیا بی سنڑایا۔ سیاسی حلقے انہاں دے اس دورے انہاں دے اس دورے نوں انہاں دی سیاسی سرگرمیاں آخدے ہن۔ اوہ آنڑاں والے انتخابات بچ مانسہرہ توں حصہ لے سکدیاں ہن۔

ضلع توں منشیات دے خاتمے واسطے اساں دی کوششاں جاری ہن، ڈی پی او مانسہرہ

مانسہرہ (ہندکوان نیوز) ڈی پی او مانسہرہ شفیع اللہ گنڈاپور نے آخیا اے کہ ضلع توں منشیات دے خاتمے واسطے اساں دی کوششاں جاری ہن۔ اسی طراں ہور سماج دشمنڑ عناصر دی سرکوبی بی جاری اے، انہاں نے آخیا کہ اس سلسلے بچ اساں نوں عوام دے تعاون دی بی ضرورت اے۔ ہونڑ تلک دے اقدامات دے مثبت نتائج سامڑے آئے ہن۔

پشور: وی سی کے ایم یو ڈاکٹر ضیاء الحق پطیر انسٹیوٹ تیونس دی نمائندہ وفد دے نال مفاہمتی یادداشت دا تبادلہ کر دے پئین

گورنر دا جامعات عملے نوں تنخواہ و پنشن نہ دینڑیں تے غم و غصے دا اظہار

پشاور یونیورسٹی میت صوبہ بہر دی کئی جامعات دے اساتذہ تے پنشنرز نوں تنخواواں تے پنشن دی دتی جاندی پئی، فیصل کریم کنڈی

پشور (ہندکووان نیوز) گورنر خیبر پختونخوا فیصل کریم کنڈی نے صوبہ دی کئی جامعات اُچ تدریسی و انتظامی عملے نوں تنخواہ تے پنشن نہ دینڑیں تے غم و غصہ دا اظہار کیتا وے۔ آپڑے اک بیان اُچ گورنر خیبر پختونخوا نے کہیا کہ پشاور یونیورسٹی سمیت صوبہ بہر دی کئی جامعات دے اساتذہ تے پنشنرز نوں تنخواواں تے پنشن نی دتی جاندی پئی۔ کئی یونیورسٹیاں اچ اہلکار حکومت دی طرف سی اعلان کر دہ اضافہ تنخواواں تے پنشن دی سہولت سی محروم اُن۔ عید دے موقعے تے بی اناں نوں کسی قسم دی سہولتاں نی دتی گئیاں۔ اُناں نے کہیا کہ وزیراعلیٰ اک طرف دعویٰ کر دیں کہ اناں دا صوبہ امیر ترین صوبہ وے جد کہ دوئی طرف اے صورتحال اے کہ یونیورسٹیاں دا بجٹ خسارے اچ جاندا پیا وے۔ اُناں نے کہیا کہ خیبر پختونخوا حکومت لاہور اُچ کروڑاں روپے آپڑی من پسند الیکشن مہم اُچ استعمال کر دی پئی اے بڑے کروڑاں دے استعمال دے باوجود بی اس نوں لاہور اُچ شکست دا سامنڑاں کرنا پیندا وے۔

لاہور: جمعیت علماء اسلام دے سربراہ مولانا فضل الرحمان پارٹی دی مرکزی مجلس عمومی دے اجلاس سی خطاب کر دے پئین

قومی وطن پارٹی دا منرلز ایکٹ دے خلاف ہر حد تکل جانڑیں دا اعلان

افغان مہاجرین دی باعزت طریقے نال واپسی وسے پاکستان، افغانستان تے یو این ایچ سی آر دا سہ فریقی اجلاس ضروری اے، آفتاب شیرپاؤ

پشور (ہندکووان نیوز) قومی وطن پارٹی نے مائنز اینڈ منرلز ایکٹ 2025 دے خلاف ہر حد تکل جانڑیں دا اعلان کیتا وے۔ چارسدہ اچ میڈیا نال گل کتھ کر دے ہوئے قومی وطن پارٹی دے سربراہ آفتاب احمد خان شیرپاؤ نے کہیا وے کہ خیبر پختونخوا حکومت دے مجوزہ مائنز اینڈ منرلز ایکٹ 2025 دی بہر پور مزاحمت کر کے ہر حد تکل جاسیاں۔ اُناں نے کہیا کہ مجوزہ قانون سازی دا مقصد خیبر پختونخوا نوں معدنی وسائل سی محروم کرنا وے۔ بل نوں نافذ کرنے دی صورت اُچ قومی وطن پارٹی احتجاج کر کے ہر فورم تے آواز چک سی جد کہ اس دے خلاف عدالت سی بی رجوع کر سیاں۔ آفتاب احمد خان شیرپاؤ نے کہیا کہ بعض عناصر صوبے دے وسائل تے قبضہ کرنا چاہندے وُن۔ مائنز اینڈ منرلز 2017 ایکٹ سامنے بنڑایا ایا، صوبے دی حکومت امن و امان دے قیام اُچ مکمل طور تے ناکام ہو چکی اے، اناں دا ایجنڈا صرف عمران خان دی رہائی اے۔

خیبر پختونخوا اچ سولر سسٹم دے استعمال اُچ 90 فیصد اضافہ

پشور (ویب ڈیسک) پشور سمیت پورے صوبے اچ سولر سسٹم دے استعمال اُچ 90 فیصد اضافہ ہو گیا وے جس دی وجہ نال پیسکو شدید ترین مالی خسارے دا شکار ہو گئی اے۔ شدید ترین مالی خسارے دی وجہ نال پیسکو نے وفاقی حکومت نال رابطہ کر لتا وے۔ جد کہ شہر اُچ گرین میٹر دی تنصیب دا کم بی روک دتا وے۔ پشور تے اس دے آسے پاسے پورے صوبے اچ سولر سسٹم دی تنصیب اُچ تیزی نال اضافہ ہوندا پیا وے۔ تجارتی مراکز، کمرشل صارفین، کہریلو صارفین دی 90 فیصد سی زیاد تعداد نے سولر سسٹم دا استعمال شروع کیتا وے۔

محکمیاں نوں سیاحت دی ترقی وسے اجتماعی طور تے کم کرنے دی ہدایت

شرافت علی دی صدارت اُچ قائمہ کمیٹی برائے ثقافت، سیاحت، آثار قدیمہ تے عجائب کہار دا اجلاس

پشور (ہندکووان نیوز) خیبر پختونخوا اسمبلی دی قائمہ کمیٹی برائے ثقافت، سیاحت، آثار قدیمہ تے عجائب کہار دا اجلاس کمیٹی دے چیئرمین و رکن صوبائی اسمبلی شراف علی دی صدارت اُچ منعقد ہویا، کمیٹی نے محکمہ سیاحت دی کارکردگی نوں متاثر کرنے ولی مشکلات دے حل وسے محکمہ جنگلات، محکمہ لوکل گورنمنٹ تے محکمہ ماحولیات دے نال قواعد و ضوابط تے ذمہ داریاں تے تفصیلی تبادلہ خیال کیتا۔ کمیٹی دے ارکان نے اناں محکمیاں دے درمیان ہم آہنگی دے فقدان تے تشویش دا بی اظہار کیتا جو کہ صوبہ بہر اُچ سیاحت دے اقدامات دی موثر منصوبہ بندی تے عملدرآمد اُچ رکاوٹ بنڑدا پیا وے۔ کارکردگی بہتر بنڑاڑیں ادارہ جاتی وضاحت تے بین الاضاع کوآرڈینیشن دی ضرورت زور دتا۔

دس ہزار سی زیاد عازمین حج دا مستقبل غیر یقینی ہو گیا

عازمین حج دی پرائیویٹ سکیم دے تحت بکنگ، آرگنائزر نے کروڑاں ریال سعودی عرب بجوادتے گئے

پشور (مانیٹرنگ ڈیسک) پشور سمیت صوبے بہر اُچ پرائیویٹ حج سکیم دے دس ہزار سی زیاد عازمین حج دا مستقبل غیر یقینی ہو گیا وے تے اناں دی حج دی سعادت سی محروم ہونڑیں دا امکانات اے اناں عازمین حج نے بکنگ کرائی اے جد کہ حج آرگنائزر نے کروڑاں روپے ریال سعودی عرب بچوائے وُن۔ دس ہزار کوٹا ملنے دے باوجود پرائیویٹ حج سکیم دے 67 ہزار عازمین حج فریض حج دی سعادت سی محروم ہو جاسُن۔ دس ہزار دا کوٹا ملنے دے بعد نجی سکیم دے حج عازمین دی تعداد 24 ہزار ہو گئی اے جد کہ مزید 67 ہزار دی بکنگ کیتی جا چکی اے۔ ذرائع دے مطابق سب سی زیادہ خیبر پختونخوا دی عازمین حج دی سعادت سی محروم ہونڑیں دے امکانات اُن۔ پرائیویٹ سکیم تے تحت خیبر پختونخوا دے ہزاراں دی تعداد اُچ عازمین نے درخواساں جمع کیتیاں ائیاں۔

کاکشال اُچ غیر اعلانیہ لوڈشیڈنگ نال عوام تنگ آگئین

پشور (ہندکووان نیوز) پشور شہر دے گنجان آباد علاقے کاکشال لالی باغ، لکھادروازہ، تے گلدہ چوک سمیت نزیکی آبادی غیر اعلانیہ لوڈشیڈنگ سی تنگ آگئین۔ بارہ کہینٹے دی لوڈشیڈنگ دی وجہ نال شہریاں دے معمولات زندگی رُک گئین۔ اہل علاقہ نے کہیا کہ ذمہ دارانہ طور تے باقاعدگی نال ہر مہینے بل جمع کرنے تے استعمال شدہ بجلی دے مطابق ہر مہینے بل ادا کرنے دے باوجود اہل علاقہ نوں ہزار خوانی رنگ روڈ تے دیگر علاقیاں دی طراں اتھے کنڈا کلچر نینگا۔

پبلشر محمد نعمان قیوم نے گندھارا ہندکو بورڈ، پاکستان، پشور دے توسط نال نظام پرنٹرز جنگی محلہ پشور سی چھاپ کے A/4 ریلوے روڈ، ابدرہ، یونیورسٹی ٹاؤن پشاور سی شائع کیتا، فون نمبر 091-7256262